

EDUSKUNNAN VASTAUS 211/2004 vp

Hallituksen esitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen indeksijärjestelmää koskeviksi muutoksiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä lakisääteisen tapaturmavakuutuksen indeksijärjestelmää koskeviksi muutoksiksi (HE 250/2004 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystoimi on antanut asiasta mietinnön (StVM 39/2004 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 11 §, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §:n 1 momentin 2 kohta ja 3 momentti, 18 §:n 3 momentti, 20 §:n 2—4 momentti, 20 a §:n 2—4 momentti, 24 §:n 6 momentti, 24 c §:n 3 momentti, 28 §:n 6 momentti, 35 a §, 53 §:n 5 momentti, 60 §:n 1, 2 ja 5 momentti, 60 a §:n 4 momentti sekä 64 d §:n 3 kohta,

sellaisina kuin ne ovat, 11 §, 12 §:n 1 ja 2 momentti, 16 §:n 3 momentti, 28 §:n 6 momentti, 53 §:n 5 momentti ja 60 a §:n 4 momentti laissa 483/2001, 16 §:n 1 momentin 2 kohta ja 60 §:n 2 momentti laissa 1642/1992, 18 §:n 3 momentti laissa 526/1981, 20 §:n 2—4 momentti, 20 a §:n 2—4 momentti ja 60 §:n 1 ja 5 momentti laissa 1314/2002, 24 §:n 6 momentti ja 24 c §:n 3 momentti laissa 948/1992, 35 a § laissa 1373/2003 ja 64 d §:n 3 kohta laissa 723/2002, sekä

lisätään 16 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 526/1981, 948/1992, 1642/1992 ja 483/2001, siitä mainitulla lailla 1642/1992 kumotun 5 momentin tilalle uusi 5 momentti, seuraavasti:

11 §

Jos työtapaturma sattuu sellaisen työnantajan työssä olevalle työntekijälle, joka on laiminlyönyt vakuuttamisvelvollisuutensa, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto vastaa tämän lain mukaisen korvauksen suorittamisesta. Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla on oikeus 36 §:ssä tarkoitettun maksun lisäksi periä työnantajalta, mitä näin määrätään korvauksena suoritettavaksi,

kuitenkin enintään 1 674,89 euroa tapaturmaa kohden.

12 §

Vakuuttamisvelvollisen työnantajan on itse 167,50 euron määrään asti suoritettava korvausta kustakin työtapaturmasta, jollei vakuutusta ole vapaaehtoisesti ulotettu käsittämään myös tätä korvausvelvollisuutta. Vakuutuskirjaan on

aina merkittävä, onko työnantajalla omavastuu vai ei.

Työnantaja, joka 10 §:n mukaisesti on vapaa vakuuttamisvelvollisuudesta, on kuitenkin velvollinen suorittamaan 1 momentissa tarkoitetun korvauksen 83,75 euron määrään asti kustakin tapaturmasta.

16 §

Päivärahan, tapaturmaeläkkeen ja perhe-eläkkeen suuruus määräytyy siten, että:

2) tapaturmaeläkkeen enimmäismäärä on vuodessa 85 prosenttia vuosityöansioista siihen asti, kunnes työntekijä on täyttänyt 65 vuotta, minkä jälkeen se on 70 prosenttia vuosityöansioista, kuitenkin siten, että eläkkeeseen tehdään kertakorotus niin kuin 5 momentissa säädetään; sekä

Hautausapu on 3 850,01 euroa.

Maksussa olevan tapaturmaeläkkeen perusmäärään tehdään kertakorotus sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä tapaturman sattumista seuraavan kalenterivuoden alusta on kulunut viisi kalenterivuotta (*korotusvuosi*). Kertakorotusprosentin suuruus määräytyy sen mukaan, minkä ikäinen työntekijä on korotusvuoden alussa. Korotusprosentti on 16, jos työntekijä on korotusvuoden alussa alle 31-vuotias. Korotusprosentti pienenee 0,457 prosenttiyksiköllä kutakin 30 vuoden ylittävää ikävuotta kohden siten, että korotusprosentti 0,462, jos vahingoittunut on korotusvuoden alussa 64-vuotias. Kertakorotusta ei tehdä, jos vahingoittunut on korotusvuoden alussa yli 64-vuotias. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella annetaan tarvittaessa tarkemmat säännökset kertakorotuksen laske- misesta.

18 §

Työkyvyn alentumista määrättäessä on selvitettävä ansiotulojen alentumisen syy-yhteys tapaturman aiheuttamaan vammaan tai sairauteen

hankkimalla tarvittavat selvitykset esimerkiksi työntekijän työstä ja terveydentilasta sekä ansioista ennen tapaturmaa ja sen jälkeen. Verrat- taessa tapaturman jälkeen saatuja ansioita työn- tekijän vuosityöansioon, vuosityöansio tarkiste- taan vertailuajankohdan tasoon työntekijäin elä- kelain (395/1961) 7 b §:n mukaisella palkkaker- toimella.

20 §

Ylintä haittalisää maksetaan, jos työntekijä tarvitsee vammansa tai sairautensa vuoksi joka- päiväistä, yhtämittaista ja aikaa vievää hoitoa, apua, valvontaa tai ohjausta. Ylimmän haittali- sän määrä on 23,41 euroa päivältä.

Keskimmäistä haittalisää maksetaan, jos työntekijä tarvitsee vammansa tai sairautensa vuoksi jokapäiväistä, säännöllistä hoitoa, apua, valvontaa tai ohjausta. Keskimmäisen haittali- sän määrä on 15,80 euroa päivältä.

Alinta haittalisää maksetaan, jos työntekijä tarvitsee vammansa tai sairautensa vuoksi jois- sakin jokapäiväisissä toiminnoissaan säännöllis- tä tai lähes säännöllistä hoitoa, apua, valvontaa tai ohjausta. Alimman haittalisän määrä on 7,03 euroa päivältä.

20 a §

Korotettua vaatelisää maksetaan, jos työntekijällä on kaksoisamputointi taikka hän käyttää reisi- tai sääriproteesia, alaraajan pitkää tukisi- dosta, kovasta materiaalista valmistettua varta- lon tukiliiviä tai korsettia, sidettä taikka muuta apuvälinettä tai apuneuvoa, joka rakenteensa, käyttötarkoituksensa tai suuren käytöntarpeen vuoksi aiheuttaa ensin mainittuihin verrattavis- sa olevaa vaatteiden erityistä kulumista. Korote- tun vaatelisän määrä on 1,87 euroa päivältä.

Vaatelisää maksetaan, jos työntekijä käyttää pehmeistä materiaaleista valmistettua apuväli- nettä, vartalossa pienellä alueella käytettävää tu- kea tai sidettä taikka muuta apuvälinettä tai apu- neuvoa, joka aiheuttaa edellä 2 momentissa tar-

koitettua vähäisempää vaatteiden erityistä kulu-
mista. Vaatelisän määrä on 0,47 euroa päivältä.

Vamman tai sairauden vuoksi tarpeellisen
opaskoiran ylläpidosta aiheutuvista kustannuk-
sista maksetaan 4,68 euroa päivältä.

24 §

Perhe-eläkelain (38/1969) mukaiseen lapsen-
eläkkeeseen oikeutetulle lapselle suoritetaan tä-
män lain mukainen lapseneläke vähennettynä
perhe-eläkelain mukaisen lapseneläkkeen perus-
määrällä. Vähennettävänä määränä pidetään per-
he-eläkelain mukaisen lapseneläkkeen perus-
määrää tämän lain mukaisen eläkeoikeuden al-
kamisvuoden alussa. Vähennystä laskettaessa
perhe-eläkelain mukainen lapseneläkkeen perus-
määrä tarkistetaan eläkeoikeuden alkamisvuoden
tasosta tapaturman sattumisvuoden tasoon
työntekijäin eläkelain 9 §:ssä tarkoitettulla työ-
eläkeindeksillä.

24 c §

Tulosovituksesta aiheutuva vähennys lesken-
eläkkeeseen tehdään tarkistamalla vähennettävä
määrä tapaturman sattumisvuoden tasoon työn-
tekijäin eläkelain 7 b §:n mukaisella palkkaker-
toimella.

28 §

Vuosityöansion ollessa pienempi kuin
9 211,76 euroa se korotetaan 9 211,76 euroksi.
Vuosityöansiota ei kuitenkaan koroteta, jos
työntekijällä oli tapaturman sattuessa oikeus
saada kansaneläkelaisissa (347/1956) tai työnteki-
jain eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua
toistaiseksi myönnettyä täyttä työkyvyttömyys-
eläkettä taikka tämän lain säännösten mukaan
määräytyvää, toistaiseksi myönnettyä täyttä ta-
paturmaeläkettä tai sitä vastaavaa liikenneva-
kuutuslain mukaista korvausta tai jos työntekijä
tapaturman sattuessa oli täyttänyt 65 vuotta ja
sai kansaneläkelaisissa tai työntekijäin eläkelain
8 §:n 4 momentissa tarkoitettua vanhuuseläket-
tä.

35 a §

Vakuutuskauden vakuutusmaksun muodosta-
vat ennakkovakuutusmaksu ja tasoitusvakuutus-
maksu. Mitä 35 §:n 2 momentissa säädetään va-
kuutusmaksusta, koskee vastaavasti myös en-
nakkovakuutusmaksua. Vakuutuskauden ennak-
kovakuutusmaksu eräänny maksettavaksi va-
kuutuslaitoksen määräämänä aikana. Jos vakuu-
tuskauden lopullinen vakuutusmaksu ylittää tai
alittaa perityn ennakkovakuutusmaksun mää-
rän, vakuutuksenottajalta peritään tai hänelle pa-
lautetaan tasoitusvakuutusmaksuna lopullisen
maksun ja ennakkomaksujen erotus. Tasoitusva-
kuutusmaksuna perittävä tai palautettava määrä
eräänny maksettavaksi vakuutuslaitoksen mää-
räämänä aikana. Tasoitusvakuutusmaksu erään-
ny kuitenkin maksettavaksi viimeistään vuoden
kuluessa vakuutuskauden päättymisestä tai jos
vakuutus on päättynyt kesken vakuutuskauden,
vakuutuksen päättymisestä, jollei 37 §:n 2 mo-
mentista muuta johdu. Päättäneiden erikoistarif-
foitujen vakuutusten osalta tämä määräaika saa
kuitenkin olla yhtä vuotta pidempi, jos siitä on
vakuutuksenottajan kanssa sovittu, kuitenkin
enintään kolme vuotta. Vakuutuslaitos voi va-
kuutusehdoissa määritellä määrän, jota pienem-
piä tasoitusvakuutusmaksuja ei peritä eikä pa-
lauteta. Tämä määrä saa olla enintään 83,75 eu-
roa.

53 §

Vakuutuslaitokset suorittavat tapaturmalauta-
kunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset
lautakunnan käsiteltäviksi tulevien asioiden lu-
kumäärän mukaisessa suhteessa, kuitenkin niin,
että kunkin vakuutuslaitoksen on vuosittain suo-
ritettava vähintään 971,21 euroa.

60 §

Tämän lain 11 §:ssä ja 12 §:n 1 ja 2 momen-
tissa, 28 §:n 6 momentissa, 35 a §:ssä, 53 §:n 5
momentissa ja 60 a §:n 4 momentissa säädetyt
rahamäärät tarkistetaan kalenterivuositain työn-

tekijäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella sekä 16 §:n 3 momentissa, 20 §:n 2—4 momentissa ja 20 a §:n 2—4 momentissa säädettyt rahamäärät tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain 9 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä. Tarkistettavat rahamäärät pyöristetään siten, että 20 §:n 2—4 momentissa, 20 a §:n 2—4 momentissa ja 60 a §:n 4 momentissa säädettyt rahamäärät pyöristetään lähimmäksi sentiksi, 12 §:n 1 ja 2 momentissa ja 35 a §:ssä säädettyt rahamäärät lähimmäksi täydeksi euroksi sekä 11 §:ssä, 16 §:n 3 momentissa, 28 §:n 6 momentissa ja 53 §:n 5 momentissa säädettyt rahamäärät lähimmäksi täydeksi kymmeneksi euroksi.

Tapaturmaeläke, jatkuvana maksettava haittараha ja perhe-eläke tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain 9 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä.

Hautausapua sekä haitta-, vaate- ja opaskoiralisää tarkistetaan kalenterivuositain työntekijäin eläkelain 9 §:ssä tarkoitetulla työeläkeindeksillä.

60 a §

Korvauksen korotusta, jonka määrä on pienempi kuin 5,39 euroa, ei makseta.

64 d §

Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla on oikeus sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa tai muussa laissa säädetään, antaa salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä 64 §:n nojalla vakuutuslaitokselta ja Valtiokonttorilta saamia tietoja seuraavasti:

3) Eläketurvakeskukselle tiedot vakuutuslaitosten myöntämisestä, työeläkkeeseen vaikuttavista korvauksista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2005.

Tätä lakia sovelletaan myös sellaiseen tämän lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta maksettavaan tapaturmaeläkkeeseen, haittarahaan, perhe-eläkkeeseen sekä haitta-, vaate- ja opaskoiralisään, elinkorkoon, sen sijasta maksettavaan kertakaikkiseen korvaukseen, huoltoeläkkeeseen ja avuttomuuslisään, jonka maksaminen perustuu tapaturmavakuutuslain ennen tämän lain voimaan tuloa voimassa olleisiin säännöksiin tai 12 päivänä huhtikuuta 1935 annetun työntekijäin tapaturmavakuutuslain (152/1935) säännöksiin. Tämän lain mukainen indeksitarkistus tehdään edellä mainitun korvauksen, tapaturman sattumisvuoden tai ammattitaudin ilmenemisvuoden mukaan määräytyvään perusmäärään, joka on tarkistettu vuotta 2004 vastaavaan indeksitasoon tämän lain voimaan tullessa voimassa olevien indeksitarkistussäännösten mukaan. Tehdäessä tämän lain mukaista indeksitarkistusta elinkorkoon, sen sijasta maksettavaan kertakaikkiseen korvaukseen, huoltoeläkkeeseen ja avuttomuuslisään, käytetään työntekijäin eläkelain 9 §:ssä tarkoitettua työeläkeindeksiä.

Tämän lain 16 §:n 5 momenttia sovelletaan myös ennen tämän lain voimaan tuloa sattuneen tapaturman ja ilmenneen ammattitaudin perusteella maksettavaan tapaturmaeläkkeeseen sekä ennen 1 päivää tammikuuta 1982 voimassa olleiden tapaturmavakuutuslain säännösten ja 12 päivänä huhtikuuta 1935 annetun työntekijäin tapaturmavakuutuslain perusteella maksettavaan elinkorkoon siten, että kertakorotus tehdään 1 päivästä tammikuuta 2010 alkaen. Kertakorotus tehdään elinkoron perusmäärään. Korotusprosentti määräytyy 16 §:n 5 momenttia vastaavasti sen mukaan, minkä ikäinen työntekijä on 1 päivänä tammikuuta 2010. Vakuutuslaitokset osallistuvat tässä momentissa tarkoitettua kertakorotuksesta aiheutuviin kustannuksiin siten kuin 60 §:n 6 momentissa säädetään.

Tätä lakia sovellettaessa sen 11 §:ssä ja 12 §:n 1 ja 2 momentissa, 16 §:n 3 momentissa, 20 §:n 2—4 momentissa, 20 a §:n 2—4 momentissa, 28 §:n 6 momentissa, 35 a §:ssä, 53 §:n 5 momentissa ja 60 a §:n 4 momentissa säädettyt rahamäärät vastaavat vuoden 2004 indeksitasoa.

Laki

ammattitautilain 3 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1988 annetun ammattitautilain (1343/1988) 3 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1315/2002, seuraavasti:

3 a §

Jos ammattitauti ilmenee aikana, jolta työntekijälle on myönnetty oikeus työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa mainittuun peruseläkkeeseen taikka sanotussa momentissa mainittujen lakien tai kansaneläkelain (347/1956) 20 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaiseen työttömyyseläkkeeseen ja ammattitaudin aiheuttanut altistus on päättynyt ennen eläkkeen alkamista, määrätään vuosityöansio tapaturmavakuutuslain 28 §:n säännöksistä poiketen sen vuosityöansion mukaan, joka työntekijällä oli ennen sen työn päättymistä, josta hän siirtyi mainitulle eläkkeelle ja tarkistamalla näin saatu vuosityöansio ammattitaudin ilmenemisvuoden tasoon työntekijäin eläkelain 7 b §:ssä tarkoitulla palkkakertoimella. Ammattitaudista johtuva työkyvyn alentuma määrätään vastaavasti

tapa-turvavakuutuslain 17 §:n 3 momentin ja 18 §:n säännösten estämättä arvioimalla työntekijän ammattitaudin jälkeinen kyky tehdä sitä työtä, josta hän siirtyi mainitulle eläkkeelle. Tällöin jätetään huomioon ottamatta, mitä tapaturmavakuutuslain 28 §:n 6 momentin toisessa virkkeessä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2005.

Jos työntekijä siirtyi 3 a §:ssä tarkoitettulle eläkkeelle ennen tämän lain voimaantuloa, tämän lain mukainen indeksitarkistus tehdään siihen vuosityöansion määrään, joka on tarkistettu vuoden 2004 indeksitasoon soveltaen tapaturmavakuutuslain tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita indeksitarkistussäännöksiä.

Laki

tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetun lain (625/1991) 8 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1316/2002, seuraavasti:

8 a §

Kuntoutusajan tapaturmavakuutus

— — — — —
Edellä 1 momentissa tarkoitettussa vakuutuksessa vakuutetun vuosityöansiona käytetään kuntoutustoimenpiteiden tai kuntoutusselvitte-
lyn tarpeen aiheuttaneen tapaturman tai ammat-
titaudin johdosta maksetun ansionmenetyskor-
vauksen perusteena ollutta vuosityöansiota, joka
tarkistetaan vakuutusta otettaessa ja sen jälkeen
kalenterivuosittain työntekijäin eläkelain

(395/1961) 7 b §:ssä tarkoitettulla palkkakertoi-
mella.

—
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2005.

Tätä lakia sovelletaan myös sellaisiin 8 a §:n
1 momentissa tarkoitettuihin vakuutuksiin, jot-
ka ovat alkaneet ennen tämän lain voimaantu-
loa. Tämän lain mukainen indeksitarkistus teh-
dään vuosityöansion määrään, joka on tarkistet-
tu vuotta 2004 vastaavaan indeksitasoon sovel-
taen 8 a §:n 2 momenttia sellaisena kuin se on
voimassa tämän lain voimaan tullessa.

—
Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2004